

DOMOLJUB

Iz haja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 13.

V Ljubljani, dne 29. marca 1917.

Leto XXX.

Žitni monopol.

S tem moramo računati, kar smo že povedali v svojem listu, da bo še nekaj let po vojski treba omejiti uporabo moke in drugih živil, ki jih je treba deloma ali popolnoma kupovati na tujem. Potemtakem bodimo pripravljeni, da bo taka organizacija, kakršno imamo v zavodu za promet z žitom ob času vojne, tudi še po vojski živele. Ko se je ta organizacija imela začeti, smo na vso moč priporočali, naj se zlasti zadruga lotijo komisionarskega dela. Rekli smo takrat, da ne bo prav, ako pride dobava žita za državo vsa, ali pretežno vsa v roke trgovcem, ki gotovo nimajo namena braniti kmeta in njegovo produkcijo. Imeli smo prav; po nekaterih deželah so se zlasti ljudje rinili v komisionarsko službo in pri tem dobili priložnost za mnogo kupčij, ki bi se bile sicer izpeljale brez njihovega posredovanja. Ne prezrimo, da komisionar natančno pozna razmere v svojem okolišu. Za vsakega bajtarja ve, koliko in kaj pridelava. Natančno mu je znano, koliko se potrebuje, da se njegov okoliš preživi. Vse te reči so za trgovca ogromnega pomena. Ker smo te misli, da bodi prekupcev samo toliko, kolikor jih je neobhodno potrebno, in naj se tisti, kateri pridelujejo, postavijo neposredno v zvezo s tistimi, kateri pridelke rabijo, nam te izkušnje pri prekupcih ne morejo biti vse eno. Toda kar je, je. Gledati moramo, da se za naprej popravi, kolikor je mogoče, kar je bilo do sedaj napakega.

Za naprej, pravimo. Koliko časa bo ta naprej trajal, ne vemo. Slišimo pa od vseh strani iz Nemčije in pri nas, naj se nakup in prodaja žita in vseh mlinjskih izdelkov trajno prepusti državi, naj torej to, kar je sedaj med vojsko, ostane trajno, ali z drugimi besedami, naj se uvede državni žitni monopol, kakor ga imamo za sol, tobak in smodnik. Kdor premišlja, kako se

bodo plačevali v vojski narejeni dolгови, pač lahko pride na to misel.

Po uradnih podatkih se je od 1. 1907. do 1. 1912 porabilo na leto v naši državni polovici povprek 33.182.182 kvintalov pšenice in 33.750.162 kvintalov rži. Tu vmes je seveda všteta tista pšenica in rž, ki sta se kupili na Ogrskem in v drugih državah.

Povprek je imela v tem času pšenica na Dunaju ceno dobro 23 K za kvintal, rž pa 19 K 50 v. Lahko je ugovarjati, da bi dobila država veliko novih dohodkov, ako bi imela žitni monopol in sama določevala cene. Splošno opažamo, da se hočejo dolгови pokriti zlasti z nenaravnostnimi davki, torej predvsem z užitnino. Po uradnih podatkih 1. 1910. je odpadlo na glavo v naši državni polovici užitninskega davka na žganje 3 K 42 v., za vino in mošt 50 v., za pivo 2 K 82 v., za meso in klavno živino 61 v., za sladkor 5 K 68 v., za druge davščine tega značaja 1 K 18 v., torej vse užitnine za državo 14 K 21 v. na osebo. Za tobak pa je prišlo čiste davščine 6 K 18 v. na glavo. Od tistega časa se je užitnina na žganje in pivo znatno zvišala, tudi tobak je veliko dražji. Že iz tega torej vidimo, od kod država hoče pomnožiti svoje dohodke. Napoveduje se nam tudi v bližnjem času znatni državni davek na vino.

Cene bodo za žito splošno mnogo večje po vojski, o čemer smo že govorili, ker je cena zlasti v Ameriki šla zelo kvišku. Na Ruskem imajo pač v Sibiriji in v južni Rusiji ogromne zaloge žita od zadnjih treh let, ker ga niso mogli zvoziti po morju skozi Dardanele. Če bi vsa ta množina ruskega žita prišla naenkrat na trg, bi se morda mimogrede znižala cena, toda samo mimogrede. Splošno moramo računati z večjimi cenami. Iz tega se pa ne dá sklepati, da bi zavoljo višjih cen država ne imela poguma tudi od svoje strani še znaten del pridobiti. Pripomniti moramo, da pri žitnem monopolu ne gre samo za pšenico in rž, marveč tudi za ječmen, oves in

koruzo. Ječmena se pridelava povprek v naši državi 16 milijonov kvintalov na leto. Od tega se je prodalo pred vojsko na Nemško za pivovarne povprek za okroglih 33 milijonov kron na leto; ovsu se pridelava povprek 21 milijonov kvintalov, v tujih državah se ga kupi za domačo uporabo okroglo za 900.000 kron; koruze se pridelava povprek 4 milijone kvintalov. L. 1913. se je poleg tega kupilo v tujini za okroglo 84 milijonov kron. Ogromna vsota denarja gre torej za žito in mlinjske izdelke. Davkar ima tukaj široko pot. Ali je ta pot primerna tistim, kateri kupujejo moko ali ne, o tem je sodba lahka, toda država se glede na svoje potrebe ne bo ozirala na take pomisleke in zato ne moremo odbiti od sebe misli, da bo treba računati z žitnim monopolom. To lahko brez ovinkov povemo, da je žitni monopol mogoč v taki obliki, da ne bo jemal veselja poljedelcu za njegovo delo; seveda ima ta reč vse polno velikih nevarnosti v sebi, katere morejo, če se jim ne izogne država, podreti to veselje in s tem neprimerno škodovati poljedelstvu in tudi državi. Ta vprašanja bomo obravnavali kasneje.

Pridelujte veliko prstenine!

Poleg krompirja, fižola in zelja pristevamo tudi prstenino — korenje, repo, peso in recimo še podzemeljske kolerabe — k glavnim poljskim pridelkom, ki so posebno važni za preroje prešičev, pa tudi za pokladanje goved. V današnjih, čez vse resnih časih in ob teh razmerah pa hodijo ti pridelki v poštev tudi — kot važen pripomoček k človeški prehrani.

Že prej, ko nam ni manjkalo krompirja in drugih boljših pridelkov, so ponekod prav radi in vsaj za izpremembo kuhali korenje, sladko repo in

podzemeljske kolerabe. Dandanes je pa to še vse drugače. Marsikaka mestna pa tudi kmečka gospodinja bi bila sedajle na spomlad vesela, ko bi imela še kako repo ali koren, da bi ga skuhalo, ko trka glad na vrata. Le objestni in pregrešno izbireni ljudje bi se danes spotikali ob taki hrani, češ da to ni za ljudi ampak samo za prešiče.

Prstenina (zlasti korenje in podzemeljske kolerabe) ima v sebi veliko sladkorja in je torej ne samo okusna, ampak tudi tečna in redilna jed. Razen sladkorja ima pa tudi veliko rudninskih snovi in velja vsled tega splošno kot jako zdrava prikuha. Ker je prstenina, kakor smo že omenili, glavna in izvrstna hrana prešičem in govedu, in se vrhutega zlasti ob sedanjem času vedno lahko drago proda v vsaki množini, ne bomo prišli v zadrego, da bi je pridelali preveč. Prstenina se končno tudi prav lahko shrani čez zimo bodisi v kletih ali v jamah na prostem in je veliko manj podvržena gnitobi nego krompir.

Najvažnejši pridelek izmed prsteninskih rastlin je korenje, najsiho namenjeno v hrano človeku ali domačim živalim. Ker korenje raste jako počasi, ga sejemo zgodaj spomladi. Zato prav sedaj opozarjamo kmetovalce, da si pravočasno oskrbe potrebno seme in sejejo kolikor mogoče veliko korenja.

Tudi nekaj repe lahko sejemo spomladi, n. pr. med zgodnji krompir ali med kak drug pridelek. Meseca maja in junija bo za hrano najhuje in bo prišla prav vsaka novina. Glavni rečni pridelek je pa jesenska ali sirmiščna repa. Toda že spomladi moramo druge posvke tako urediti, da bomo imeli ob žetvi dovolj prostora za repo. Taki- sto moramo že sedaj, ko odpiramo semensko prstenino, misliti na repino seme.

Podzemeljske kolerabe sejemo navadno meseca maja v sejalnice, kakor n. pr. zelje, ohrovt, kolerabe itd. Ko se sadike dovolj razvijejo, jih presadimo na dobro pripravljeno, gnojno zemljo po kakih 30 do 35 cm vsaksebi.

Vsa prstenina hoče imeti globoko, dobro udelano in ugnjeno zemljo. Posebno pa je hvaležna za večkratno temeljito okopavanje.

Kmetovalci, ako boste pridelali razen krompirja prav veliko prstenine, se nam ni bati lakote!

Pregled po svetu.

Za državni zbor. Nemške stranke so zborovale 22. marca na Dunaju. Predsedoval je znani dr. Gross, navzoča sta bila tudi ministra Baerenreither in Urban. Zednili so se glede načrtov o novi ureditvi političnih razmer v Avstriji ter pozvali vlado, naj skliče državni zbor.

Hudi dnevi za Rusijo. V Petrogradu se je ustanovil odbor, ki je poslal novi vladi

ultimat. V njem se zahteva: 1. Vpelje naj se ljudovlada. 2. Začno naj se mirovna pogajanja. 3. Odpuste naj se takoj vpo- klicani vojniki. Če bi vlada predloge odklonila, bi odbor vse storil, da jo strmoglati. — Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je od- stavljen kot vrhovni poveljnik armade. Večkrat se je trdilo, da bi sam rad postal car.

Nova vlada na Francoskem. Med voj- nim ministrom Lyautey in med generalom Nivelle je bilo nekaj časa nesoglasje, zato se je vojni minister umaknil. Z njim je od- stopil tudi ministerski predsednik Briand. Njegov naslednik je 75letni finančni mini- ster Ribot, soustanovitelj rusko-francoske zveze. Vojno ministrstvo je prevzel profes- sor Painleve. Glede vojne politike se men- da ne bo kaj prida izpremenilo.

Amerika. Kongres ima izredno zasedanje 2. aprila. Wilson je izjavil, da je Ame- rika pravzaprav že v vojnem stanju z Nem- ciji; od njenega ravnanja je odvisno, ali se razplete vojska v vsem obsegu, ali ne. Wil- son oborožuje nadalje ameriško vojno moč. Govori se, da je ukazal, naj se mobilizira armada 500.000 mož. Dalje je baje nakazal pol milijarde za zgradbo uničevalcev pod- morskih čolnov.

Svetovna vojska.

Naš sunek pri Kostanjevici. — Oslabela odporna sila ruske ar- made vsled revolucije. — Uspešni napadi zaveznikov v Bukovini, Karpatih in pri Bereznini. — Ustav- ljeni francoski napadi v Macedo- niji. — Nemci skrajšali fronto na Francoskem. — Pomorska vojska. — Uspeh predrzne nemške kri- žarke. — Nemški prine ujet v zračnem boju.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Naš napad pri Kostanjevici. 25. marca so udri manjši oddelki naših čet pri Ko- stanjevici v sovražnikove jarke, pregnali sovražne straže in se vrnili v svoje postoj-anke. — Na Krasu so bili zopet živahnejši topniški boji.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Revolucija in vojska. V drugi polovici marca so nameravali naši sovražniki splošno ofenzivo na osrednji državi. Revolucija v Rusiji je pa prekrizala vse račune. Vsled revolucije ruska armada vsaj za nekaj časa ni več zmožna za kako večje podjetje. Več višjih generalov so odstavili, nekateri so se pa sami odpovedali. Vrhovno vodstvo ar- made je baje prevzel poseben odsek dume. Delo po tovarnah za orožje in municijo je deloma še vedno ustavljeno. Dovo- z municije in vojnih potrebščin ni več v redu. Vo- jaki odrekajo službo in pravijo, da je revo- lucionarna vlada tudi vojakom dala pra- vico stavkati. Več višjih častnikov je bilo ubitih, med njimi poveljnik vzhodnomor- skega brodovja admiral Nepenin, poveljnik moskovskega gardnega polka polkovnik

Katerini in drugi. Take razmere na arma- do silno slabo vplivajo, in naši so zadnje dni spoznali, da nima ruska armada več ti- ste žilave odporne sile kot prej.

Uspešen sunek v Bukovini. Južno od Dorne Vatre so naši poizvedovalni oddelki napadli sovražno črto. Odpor Rusov je bil tako slab, da so naši prodrli do četrte ru- ske črte.

Uspeh v Karpatih. 23. marca so bili južno od Trotusa, v vzhodnih Karpatih sr- diti boji. Severno od doline Csobanyos so naše čete naskočile sovražne postojanke na širini 2 kilometrov in so prodrele poldrugi kilometer v sovražnikove zakope. Južno te doline so pa Rusi napadli. Hoteli so nam iztrgati postojanke na višini Magyaros. Ru- ski napad se je popolnoma ponesrečil; za- piralni ogenj naše artiljerije je razkropil napadajoče oddelke in jih pognal nazaj. Pri tem so naši ujeli 500 Rusov.

Boji pri Bereznini. Pri Bereznini, vzhodno od Lide, so zavezniške čete tudi napravile uspešen sunek v sovražnikove postojanke. V širini 4 km so zavezniki prodreli čez prvo rusko brambno črto do druge, uničili vse brambne naprave, zažgali Rusom težke iz- gube in se vrnili z 220 ujetniki ter bogatimi plenom. — Ob spodnjem Seretu in Doňavi so se morale sovražne čete umakniti radi velike povodnji, ki je nastala ob teh rekah.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

Ustavljene francoski napadi. Od 12. do 21. marca so Francozi dan na dan napadali v prostoru med Ohridskim in Prespanskim jezerom in pri Bitolju. V boj so poslali več divizij, topništvo je razvilo svojo silo; toda vse zastoj. V prostoru med obema jezeroma so bili vsi napadi gladko odbiti; tu so se borili na naši strani tudi albanski prostovoljci. Pri Bitolju je sovražnik 15. in 18. marca nekoliko napredoval. 20. in 21. marca so pa bolgarske in nemške čete v protinapadu iztrgale Francozom poprej iz- gubljene jarke. Vse obvladajoče višine za- padno in severno Bitolja so ostale v rokah zaveznikov. Iz teh višinskih postojank Bol- gari in Nemci neprestano nadlegujejo so- vražnika v Bitolju. Da bi se rešili iz tega neprijetnega položaja, so skušali Francozi v teh bojih osvojiti omenjene višine; toda doživeli so le krave izgube, radi katerih so morali ustaviti nadaljnje boje.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Nemci skrajšali svojo bojno črto. Ako pogledamo na zemljevid francoskega bo- jišča opazimo takoj, kako se je bojna črta vila semintja v velikanskih vijugah poseb- no ob reki Ancri in Oisi. Taka vijugasta bojna črta je primerna samo za napadalca, ker mu nudi priliko, da zagradi nasprotnika od strani. Nemcem pa ni kazalo, da bi za- čeli iz teh postojank ofenzivo. Sovražnik je svoje postojanke silno utrdil, zbral v njih mnogo težke artiljerije in veliko pehote. Ofenziva bi v teh razmerah Nemce preveč stala, zato so se umaknili. S tem so izvabili sovražnika iz njegovih utrjenih postojank na odprto, neutrjeno polje, ga prisilili, da prodira tja, kjer je za Nemce najbolj ugo- dno. Ozemlje, katero so Nemci prepustili so- vražniku je popolnoma uničeno; razdane so ceste, mostovi in železniške proge, tako da bodo nasprotniki prišli v ozemlje, ki jim ne

bo nudilo ne strehe, ne kritja, in kamor bo zelo otežkočen dovoz živil in streliva. V takih razmerah bi bila bitka na odprtem polju za sovražnika lahko uničevalna. —

Nemci so se umaknili na črti od Arrasa do Soissons v svoje, že dolgo časa pripravljene postojanke. S tem so izravnali in zelo skrajšali svojo bojno črto. Nova bojna črta je toliko krajša od prejšnje, da so Nemci na boljšem za 300.000 mož. Ta armada je sedaj prista in Nemci jo lahko porabijo tam, kjer hočejo sovražniku zadati odločilen udarec.

Francosko-angleške armade se morajo sedaj vsled nemškega umikanja popolnoma preurediti in nanovo razvrstiti. S tem bo izgubljenega zanje mnogo časa, odložiti morajo zopet svojo nameravano ofenzivo in pustiti Nemcem priliko, da tačas lahko udarajo, kjer jim najbolj kaže.

PODMORSKA VOJSKA.

Izgube sovražnih mornaric. S potopom »Dantona« je dosegel obseg potopljenih sovražnih bojnih ladij 850.000 ton. To se pravi, da je bilo sovražnih bojnih ladij od začetka vojske toliko potopljenih, kolikor so imele prostornine pred vojsko vse vojne ladje Japonske in Rusije skupaj.

Drzna nemška križarka »Möve«. Pred dobrim letom — 4. marca 1916 — se je nemška križarka »Möve« vrnila s prve, večmesečne vožnje po Atlantskem oceanu, pravi strah sovražnim trgovskim ladjam! Vse sovražne vojne mornarice so poslale vojne ladje, da bi jo ujele ali uničile, pa vse je bilo zastonj. Te dni se je ta drzna križarka zopet vrnila v nemško pristanišče. Poveljnik poroča, da je potopil 22 parnikov in 5 jadrnic. 2 sovražna parnika je pa zaplenil in poslal z ujetimi mornarji v domače pristanišče. Oba zaplenjena parnika sta pripeljala več sto ujetnikov, »Möve« sama pa je privedla 593.

Kako je na Ruskem?

Revolucija še ni končana. Ruski soc. revolucionarji zahtevajo sedaj, naj se takoj začne pogajanja za mir, zraven pa, naj se ustanovi republikanska vlada. Delavci v Petrogradu se deloma branijo delati za vojno. — Novi ministri so vsi v svojih uradih ter zborujejo vsak dan. Po vseh gubernijah so imenovani novi komisariji. — V Petrogradu je zaenkrat dovolj živil; lakota je pa v jugozapadnih pokrajinah blizu fronte, zlasti v Voliniji, Besarabiji in drugod. Veliki knez Mihael Aleksandrovič se brani prometiti carsko čast. Najbrž mu je znano, da hoče ententa spraviti na prestol vrhovnega armadnega poveljnika Nikolaja Nikolajeviča, ki je zanj baje vneta tudi višja duhovščina. No, Mihael se dobro zaveda, kako pomemben je zlasti ob sedanjih ruskih homotijah pregovor: »Danes meni, jutri tebi.« Sicer pa Mihaela označajo kot nekakega sanjača. Bivši car, ki se imenuje sedaj Nikolaj Romanov, in njegova soproga živita sedaj kot ujetnika v Carskojem selu.

Zaenkrat imajo na Ruskem diktatorja z imenom Kerenski. V novi vladi je ta mož

pravosodni minister, ker je po poklicu odvetnik, ki je v dumi zastopal delavsko stranko. Kerenski je podpisal dekret, da se odpravi smrtna kazen. Odpravil je baje tudi plemstvo in naslov »ekscelencja«. — Revolucionarji celo zahtevajo, naj se bivši car pripelje na zatožno klop.

Kaj pravi Anglija? Ruskega preobrata, ki se še ni ustavil, se pač ne more veseliti, kajti posledice bodo po splošnem mnenju vse druge, nego bi bilo Angliji všeč. Če Mihael ne sprejme ponujenega prestola, Anglije to sicer ne bo nič motilo, saj ji je še celo všeč, če monarhije padajo, kajti kralji in cesarji se ne dajo podkupiti, pri prezidentih in njihovih ministrih pa v tem oziru Anglija nima težav. Vendar pa že tudi angleški politiki spoznavajo, da so se v tem slučaju na Ruskem vrezali; prebivalci mest se niso dali zavesti v cestne boje, da bi vojsko podaljšali, ampak da bi pospešili mir; kruha hočejo, ne pa vojske. Ako sedanji mogotci na ruskem »krmilu« tem željam ne bodo mogli ali hoteli ustreči, se bo sila razdrapanega ljudstva obrnila proti

Minister A. Höfer,
vodja prehranjevalnega urada.

njim. Seme razdora, ki so ga sejali v Petrogradu, se je jelo razvijati in rasti tako, da ga bo težko zadržati. Preobrat in valovanje na Ruskem se je pravzaprav šele začelo; kaj bo iz tega nastalo, tega danes ne moremo povedati. To je gotovo, da se še nobena država vsled notranje revolucije ni utrdila. Še vedno so resnične besede božjega Zveličarja: »Kraljestvo, ki je v sebi needino, bo razpadlo.« Tudi lahko rečemo, da smemo od ruske revolucije pričakovati konec vojske, če ne v prihodnjih dneh, pa vsaj v doglednem času. Prezreti ne smemo, da tudi v Franciji in v Italiji že dolgo časa tli. Anglija je pa na Ruskem vrgla zadnjo karto.

Tedenske novice.

Listnica upravnistva. Cenj. naročnikom, ki še niso plačali naročnine za tekoče leto, vljudo naznanjamo, da bomo v kratkem list ustavili. Da ne bo nepravilne ne

tam, ne tukaj, prosimo, da bi v najkrajšem času poravnali svojo obveznost.

Prepoved. V. armadno poveljstvo je prepovedalo izvažati vipavsko vino. Dovoljenje za prevoz se ne bo dalo pod nobenim pogojem.

Naprej — nazaj. Poletni čas bo vpeľjan tudi letos in sicer od ponedeljka dne 16. aprila do ponedeljka dne 17. septembra. Ure bo treba dne 16. aprila ob dveh jutraj pomakniti za 60 minut naprej, dne 17. septembra ob treh jutraj pa za toliko nazaj. To je določeno dogovorno z Nemčijo, ker je ob teh urah najmanj prometa na železnicah in se torej ta odredba najlažje uresniči.

Zmrznil je blizu Smednika dne 23. marca gostač Jožef Janežič; V temi je izgubil sled ter omagal.

Denarja na kupe. Trboveljska premošgovna družba zviša svojo glavnico od 4'4 na 25 milijonov. Lani je izplačala 6% dividendo.

Žito v mrtvašnici. V Loki pri Zidanem mostu je umrl oni teden neki občinski revež. V mrtvašnici so bile shranjene preproste krste za take mrlice. Tudi to pot so se hoteli poslužiti te navade. Odprli so prvo, ki je pa bila polna pšenice. Pogledali so še v ostali dve, a tudi v njih je bilo polno tega dragocenega blaga. Tisti, ki je pšenico skril, se najbrž ne bo javil za svojo lastnino.

V spomin na vojni čas. Iz Pečuha se naznanja, da je neki tamošnji trgovec kupil par volov, ki sta pred vojsko bila cenjena na 1340 K — za lepo svotico 9840 K.

Romunska pšenica. V Gradec so pripeljali 30 vagonov lepe romunske pšenice. 14 vagonov so je odločili za pokritje njihovih potreb v mestu samem.

Ustreljen je bil v Belgradu visokošolec Ivan Gosar iz Stare Loke. V začetku vojske je stopil v srbsko vojsko, bil ujet in sedaj ga je vojni sodišče kot izdajalca obsodilo na smrt.

Vojaške novice.

Za domovino. Pod sneženim plazom je umrl vojak 17. pp. Anton Laznik, doma pri Novem mestu. N. p. v m.l.

Vojak s pirhi. Ljubljčan Iv. Strah pri strelskem bataljonu 7 nam je poslal s svinčnikom narisane vojak, ki drži v rokah lepe pisane pirhe. Zadovoljnost se mu bere z obraza. Naj bi ta zadovoljnost o Veliki noči ne bila samo na sliki.

Dve leti bo minilo, odkar ni nobenega sporočila o vrlem mladeniču, članu Marijine družbe in telovad. društva »Orla« — Jožefu Anderlič. Na zadnje se je bojeval na južnem bojišču. Kdor bi kaj vedel o njem, bi storil veliko uslugo, če bi naznanil njegovi materi E. Anderlič, Sv. Peter, p. Podplat (Štaj.). Stroški se povrnejo. — Išče se vojak Ludovik Matko (5. pp.). Zanj poizveduje Anton Matko, vas Gaberk, št. 6, p. Obirov, Istra. — Oglasil se je po 22 mesecih negotovosti iz ruskega ujetništva na veselje vseh občanov Marko Štendler, občinski odbornik na Boh. Bistrici.

V ujetništvu? Pruski princ Friderik Karel, ki je ob poletu čez sovražno črto

poveljeval nekemu nemškemu zrakoplovu med Arrasom in Peronne, se ni vrnil. Ali je nastala nesreča, ali je prišel v ujetništvo, ni znano.

Iz pustnih dni. Z južnih tirolskih pečin, oziroma iz Severne Italije nam poročajo vojaki-topničarji, kako so obhajali in praznovali pustni dan. Tisti dan pred pustom smo sedeli v leseni baraki pri dobro zakurjeni peči. Začeli smo šale in burke uganjati. Prvi pravi: Jutri bo pustni dan; kaj si dobrega napravimo? Tovariš B. se oglasi: Kroginkrog imamo že dva metra bele moke »nularce«; torej napravimo pustne krofe. Nato pravi tovariš F.: Ta presmentana smola, da ima ta moka tako lastnost, da se takoj stopi, ko jo k ognju postaviš. Nato stopi v sobo dnevni podčastnik pa nas opozori: Fantje, danes popoldne bo spoved; katerega veseli, lahko gre. Seveda nas je bila večina zadovoljnih s tem nagovorom; kajti slovenska spoved je na teh pečinah kaj redka. Tako smo na pustni dan imeli sv. mašo, obenem nas je pa obiskal sam Zveličar v zakramentu sv. Rešnjega Telesa! To veselje je bilo nam vernim Slovincem mnogo dragocenejše, kakor vse potice, krofi in magari še klobase v »starodavnih« časih. Pozdravljamo vse Slovenke in Slovence širom domovine in posebno svoje družine. Tebi, priljubljeni nam list »Domoljub«, pa želimo obilo novih naročnikov. Pozdrav vsem boriteljem za domovino! Predmojster Fr. Obreza iz Selsčeka, Begunje pri Cerknici; M. Gamze od Sv. Jurja ob Pesnici; topničarji: Jožef Levpušek iz Levpe pri Kanalu; A. Bizjak iz Podberske, Bača; P. Funa iz Štjaka, Primorsko; Ivan Bufolin, sv. Mihael pri Gorici; I. Pirjavec, Selo pri Gorici.

60 vojaških domov se prireja in ustanavlja ob soški fronti. Ljubljanski odbor namerava ustanoviti v Ljubljani večji vojaški dom, ki bo služil vsem narodnostim. — Cesarica Cita je za vojaške domove zopet darovala 240.000 K.

Junaške matere. Pa res veliko prestajejo v tem hudem času naše slovenske matere. Tako nam piše mati Neža Brajcek iz Brebovnice (Lučine) vsa potrta zaradi izgube svojega dobrega sina Stefana, ki je bil vsled svojega modrega in prijaznega obnašanja, vsled ljubezni do staršev vzorničica, a ga je pobrala vojska. Skoraj dve leti se je vojskoval na raznih bojiščih; nedavno je prišel na pogreb svojega očeta; odhajal je s težkim srcem nazaj, a 22. svečana je umrl. No, in sedaj so poklicali še manjšega Stefanovega brata, da je žalostna mati sama ostala. — Marija, žalostna mati Jezusova, tolaži vse slovenske trpečke matere!

Tudi mi. Nismo še pozabili na Vas, dragi vojaki! Z veseljem sprejemamo pozdrave in čitamo pisma v »Domoljub«, ki jih nam pošiljate z bojnih poljan. Enako Vas tudi mi iskreno pozdravljamo. Naj velja ta pozdrav vsem, ki se bojujete na južnem in severnem braniku naše monarhije, saj ste pravi ponos drage domovine. Počasnih korakov se bliža tako zaželjena pomlad in z njo tudi častitljiva Velikonoč, ki bo pa letos zopet le bolj žalostna za nas, kakor tudi za Vas. Nekateri jo bodele že v tretje praznovali na bojnem polju. V tret-

je se bodo že povrile ptičice iz daljnih južnih dežel, a Vas, naših dragih, še vedno ni nazaj! Toda upajmo boljših časov ko bo tudi nam zasijalo solnce sreče in zadovoljnosti. Daj Bog, da bi to pomlad ozelela oljka miru, in da se po končani zmagi povrne otenčani z lavorjem kot hrabri junaki in zvesti branitelji mile domovine. Iskrene pozdrave Vam vsem pošiljajo gorenjska dekleta, mamice, fantje in moške. Želimo Vam kolikormoč srečne velikonočne praznike!

Gorenjke.

Bratje — bratom. Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje iz romunske ravnine tja v tirolske planine kranjskim Janezom ter jim častitamo, ko je cesar imenoval njih polk »Cesarjevič«. Korp. Franc Gomizelj, podd. Franc Oman, J. Mislej, Karel Biletzki, J. Gregorič, Jož. Vovk. Janko Jemec, podd., oddelek stroj. pušk.

V škripcih. Vojak Alojzij Martelak (od Škofje Loke) opisuje, kako trda mu je predla, ko je bil nedavno na nočni straži ob italijanskem bojišču. Ko sta se s tovarišem ponoči vračala od straže, je tovarišu spodletelo, da je padel in s puško zadel ob žično oviro. Takoj začno regljati italijanske strojne puške. »Legla sva na tla. Kar naenkrat se razpoči strašna mina poleg naju, in spet druga in tretja. Skočiva naprej za deset korakov; a zopet prileti pet granat. Krogle so padale iz zraka, kakor bi jabolka tresel. Začela sva tako goreče moliti, kakor še nikdar. In res, molitev je pomagala. Potihnilo je vse. Po trebuhu sva se plazila po skalah, da sva prilezla do postojanke. Bogu in Materi božji bodi hvala za rešitev!«

»Italijani imajo potres.« 18. januarja 1917 je bil zame nevaren dan, piše vojak Mikuš Andrej, doma na Colu pri Vipavi. V visokih hribih nas je bilo šest vojakov skupaj. Od topov smo šli v linijo na obisk. Plezali smo po ozki stezi, kjer je bilo dovolj snega. Kar naenkrat zaslišimo velik ropot; zavel je hud veter. Moj prijatelj pravi: »Italijani imajo potres.« Toda že smo videli kopo snega, ki se je valila proti nam. Jeli smo bežati, a bilo je prepozno. Plaz nas je zajel, prišli smo pod sneg. V trdem snegu smo ždeli pokopani štiri ure. Dva sva bila — hvala Bogu — rešena. Odkopali so naju ruski ujetniki, ki sva se jim prav toplo zahvalila. Bog nas varuj še take zime, kakršna je bila letos!

Danton. Velika oklopna francoska križarka Danton, ki je bila 19. marca torpedirana in potopljena v Sredozemskem morju, je bila dolga 145 m., 296 mož posadke je izgubilo življenje, 806 je bilo rešenih.

Demonstracije za mir. V Parizu so bile 18. marca velikanske demonstracije za mir. Mnogo oseb so zaprli. Demonstranti so širili mirovne knjižice.

Zakaj jim »mir« ne diši... Američani pa mir —! Kako bi se to spojilo? Le čujmo! Od početka vojske pa do oktobra 1916 je dobila Amerika samo za orožje in municijo, ki jo je prodala našim sovražnikom, nič manj kot 6400 milijonov kron; čez pet milijonov vsak dan. Zraven pridejo pa še ogromne vsote za prodano vojno opremo, konje, mule, prehrano, obleko, blago, letala, avtomobile, podmorske čolne, stroje itd. Tem ljudem je beseda »mir« najbolj zoprna. — Ko je frampton Wilson izdal

»takozvano« mirovno noto, so napravili špekulanti na borzah neznosne dobičke. Špekulanti namreč, ki so bili o vsem že prej poučeni; med njimi beremo imena: Bernhard Baruh, Oton Kohn, Loeb & Baruh, prijatelj Wilsonov, ki je tudi prispeval za Wilsonov volilni fond. To so mirovni špekulanti, ki se iz vsega sveta norčujejo! — Če bi slišali, bi jim zaklicali v obraz: Fej vas bodi!

Razne novice.

Geslo našega cesarja. Na ogrskem kovanem denarju bo stal okrog cesarjeve podobice napis: »V vojni in miru z narodom za domovino.«

Lep zgled. Brat našega cesarja nadvojvoda Maks je prišel 19. febr. v Carigrad, da je uradno naznanil nastop vladanja cesarja Karla I. Mladi nadvojvoda se je pri tej priliki izkazal kot pravega, vernega Habsburžana. Dne 21. febr. — bila je pepelnica sredi — je bil sprejem avstrijske kolonije pri avstrijskem poslaniku. Neposredno poprej ob pol 11. uri je šel nadvojvoda v poslaniško cerkev »S. Maria Draperis«, kjer so imeli katol. avstrijski otroci »uprav sv. mašo. Pred sv. mašo je pokleknil nadvojvoda na klečalnik pred oltarjem, kjer je mašnik izvršil obred pepelenja in z blagoslovljenim pepelom prekrizal tudi čelo visokemu gostu. Nato je bil nadvojvoda Maks pri sv. maši ter z lepim zgledom vzpodbudno presenetil vse navzoče, ki jim bo ta slovesnost ostala v trajnem spominu.

Poravnava. Kreditna zadruga za poravnavo po »Glavni posojilnici« je do 20. marca 1917 poravnala 2.829.207 K 61 vin. in le znesek 495.385 K 98 vin. do danes še ni poravnana.

Bogata Dalmacija. Čujemo, da je v Dalmaciji na prodaj še okrog 280.000 hektolitrov vina. Sedaj ga bo baje zaplenila vojna oblast.

Kajón obešen. V Celovcu so obesili vojaka, ki je kot častniški sluga ustrelil svojega gospodarja podmaršala Rudolfa Kraussler. Zločincu je bilo ime Pavel Bočeky, — menda Poljak po rodu.

Bukarešt ima sedaj 309.000 prebivalcev, med njimi 119.985 moških; pred vojko je bilo v prestolnem romunskem mestu okrog 700.000 oseb.

Za 15 kranjskih dežel. V New-Yorku so našli 7½ milijona prebivalcev. Povprečno zidajo tam toliko hiš, da pride na vsak četrt ure ena nova. V mestnem okolišju je 38.000 tovarn, ki izdelajo na leto za 15 milijard vrednosti. Ima 250 gledališč, 103 bolnišnice, 1553 šol.

Dopisi.

Iz Ihana. Kakor drugod, so tudi pri nas sredi februarja vzeli zvonove in jih poslali na vojsko. Malokatera župnija je razmerno tako veliko žrtvovala v tem oziru kot naša. Ker pri podružnicah ni pokopališč in so zvonovi bili vlti še le, novejši čas, pri podružnicah niso nobenega pustili, pri župnijski cerkvi so pa sneli veliki zvon in mrljiški zvonec. Za slovo smo jih ovili z vencami in okrasili s šopki.

Št. Jernej. Vabilo na občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju, ki bo 1. aprila ob treh popoldne v društveni dvorani. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načestva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 5. Volitev načestva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Načelnstvo.

Sp. Bistrica na Ogrskem. Prve dni marca se je preselila v večnost posestnica Ana Koren v Sp. Bistrici na ogradskem Slovenskem. Blaga pokojnica je bila vzor prave ograde Slovenke. Bila je zvesta naročnica domačih »Novin« in »Mar. Listov«, pa tudi drugih dobrih slovenskih listov. Pa s kako vneto jih je razširjala! Molitvenike je naročala za celo ekofico. Zadnji dve leti je hirala in letos je bila skoro vedno priklenjena na smrtno posteljo. V svoji navdušenosti in gorečnosti do slovenskega ljudstva ni mirovala prav do zadnjega. — O Božiču je tožila: »Jaz ne bom dolgo več. Kako bo, ko umrjem? Mašo sem storila, ali ko umrjem, kdo bo potem to delo nadaljeval? Naj vsaj Magdica gleda, da ne bo manj naročnikov, ampak, če le mogoče, še več! Zdrava in mlada je, in jaz se zanesem nanjo.« — Njeno telo počiva v domači zemlji, njena duša pa prosí pred božjim prestolom za ljubljeno ljudstvo. Njen duh naj prešine vse ograde Slovence!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Stiska tudi drugod. Vsak čuti najbolj svoje težave; da so drugod še precej večje, se navadno pozabi. Nam v tolažbo pogledimo danes, kako je drugod med vojsko. — V okolici Jeruzalema so 1. 1915. prišli meseca marca grozni roji kobilic, ki so vse končale, kamor so sedle. Delavcev, ki bi jih pokončali, ni bilo, ker so bili moški večinoma vpoklicani. Žito je bilo takrat že večinoma požeto; pomaranče, mandelje in trto so pa kobilice skoraj popolnoma končale. Na pomarančah so napravile čez 10 milijonov K škode. — Kupčija se je ustavila. Ljudem zelo manjka lesa, cementa, bombaža, žveplen, sveč, sladkorja, usnja in skoro vsega drugega. Romarji so prejšnja leta pustili veliko denarja v deželi. Zdaj ni skoro nobenega.

Se hujeje bilo v Smirni, važnem trgovskem mestu v Mali Aziji. Mesto je živelo pred le od kupčije. Vojska je zaprla in ustavila promet. Tovarne so morale prenehati z delom, ker ni bilo dovoza. Le nekateri bogatini so mogli svoje blago v Carigrad in od tam v našo državo in na Nemško poslati. Ker ni bilo zaslužka, so morali trgovci svoje pomočnike odpustiti. Reveži z družinami so trpeli hudo pomanjkanje. Delavcev na polju je bilo vedno manj, ker je bilo vse vpoklicano. Žito je kazalo tako lepo, kakor že dolgo ne. Pričakovali so posebno dobro letino. Ker ni bilo delavcev je žito na polju ostalo in segnilo. Kar so pridelali, se je skoro vse rekviriralo. Rekvirirali so vse: konje, vprežno živino, stroje, vozove, blago v skladiščih in živila. Hiše so za vojaštvo porabili. Plačali niso nič, temveč le bone so dajali, nekatere na-

kaznice, ki naj bi se po vojski izplačale. Ker ni bilo blaga, je bilo dela še manj. Kmet, ki je moral večinoma vso živino in vse vozove dati, ni mogel več svojega polja obdelati. Nastala je strašna draginja. Moke in sladkorja bi bilo zadosti za mesto in okolico prav celo leto. Špekulanti so pa naglo pokupili vse zaloge: blago je zginito s trga. Manjkalo jim je premoga. Želciznice kurijo z lesom. Petrolej je 16krat dražji, kakor pred vojsko in še se cena ni ustavila. Pred vojsko so ga dobivali večinoma iz Romunije. — Skoro nemogoče je dobiti perila, obleke, kemikalij, zdravil, papirja, alkohola, železnih izdelkov, žveplen. Vsa živila imajo nenavadno visoko ceno. Da se prepričamo, kako so cene poskočile, navedemo sledeče podatke:

	Januarja 1915:	Decembra 1915:
	piastrov ¹	
Goveje meso . . .	6—7	8—9
Mast	12—14	30
Moka	2—4	11—12
Maslo	15—20	30
Olje	4—5	9—10
Milo	6—7	16—20
Krompir	2	45—50
Cebula	1	6
Kava	17—20	50—60
Sladkor	5 ¹ / ₂ —6 ¹ / ₂	28, 30—35
Riž	4	10—15
Petrolej	20—30	260
Alkohol	8—10	18
Fižol in leča . . .	2—3	6—7
Žveplenke (500 užigalic) v januarju 1915:		
2—3, v decembru 1915	6—7	piastrov.

Vse te cene so za oka, t. j. za 1 kg in četrt.

Denar na Turškem. Velika težava je bila tudi z denarjem. Na Turškem so pred vojsko plačevali le z zlatom in srebrnim in nikeljnatim drobižem. Papirni denar je bil skoro neznan. Proti koncu leta je zlato izginilo iz prometa, banke in trgovci so ga začeli nabirati. Kmetje so si mislili, da morajo nekaj za silo imeti, trgovci so pa morali v zlatu blago plačevati. Nekateri so zlat in srebrni denar zakopali. Državnih bankovcev, ki so jih izdali šele med vojsko, ljudje niso marali. Spomnili so se, kako je vlada pred 30 leti izdala take bankovce »Kajmés« z obljubo, da se bodo 6 mesecev po miru izplačali v zlatu, ki so pa vso vrednost izgubili. Zdaj so jim zopet dali ime »Kajmés«. Nobeden jih ne mara. Trgovci sprejemajo plačila v denarju le do 18 K.

Rozine in fige. Ker so pota tako slaba, morajo pridelke le na hrbitih oslov in mul v mesta spraviti. Ker teh v vojski ni bilo, so mesta stradala. Pridelalo se je le za dobro polovico navadnih let. Rozin pridelajo tam druga leta zelo veliko, zdaj jih je bilo le 300.000 q, komaj tretji del navadne letine, ker je manjkalo galice in žvepla. Prodajajo se 75—165 K za 100 kg. Ker niso mogli vseh prodati, so jih v žganje pokuhali. Fig je bilo veliko. Reveži so jih uživali mesto kruha. Prodajali so jih skantar — stari cent po 40—45 piastrov, t. j. 8 K, pozneje so se prodajale do 160 piastrov.

Na Bolgarskem je bila letina slaba. Fižol je suša popolnoma končala, turšica je bila prav slaba, na mnogih krajih jo je vročina

posušila, le riž je prav dobro obrodil. Tudi vina je bilo zelo veliko. Grozdje so prodajali 1 q po 65—70 K.

Težave na Angleškem. Za premogokepe in ladjedelnice so uvažali velike množine lesa iz Skandinavije in Španske, deloma tudi iz Amerike. Ker je pa zdaj še za živež trda, so sklenili predvsem živež uvažati in les doma posekati; stvar je nevarna, ker je gozdov tako malo. — V naši deželi n. pr. je polovico gozda, v celem avstrijskem cesarstvu 32 6%, skoro tretji del vsega površja; na Nemškem 26 3%, nad 1/4, na Angleškem le 4%. Večidel imajo same parke. Le za nove ladje rabijo na leto 640 tisoč vagonov lesa. Ker tam domačega lesa navadno za ladje niso sekali, jim manjka zdaj drvarjev, izurjenih delavcev, ki bi znali res pravilno sekati. Hočejo jih dobiti iz Kanade.

Pozor! Kam gre meso? Na deželi je začelo primanjkovati živine. Še zdaj, ko krme najbolj manjka, je kmetje ne morejo več veliko oddati. Ko bo prišla na zeleno, bo treba živino do skrajnosti varovati, če ne, bo prehrana dežele in gospodarstvo za leta in leta ogroženo. Radi bi vedeli, kam gre v Ljubljani vse meso naše živine. Na Nemškem sme vsak porabiti 250 gramov mesa na teden, za polovico manj, kakor se ga je pred vojsko porabilo na osebo. Pri nas se zahteva le za Ljubljano na mesec 1000 goved. Na vsako lahko računamo povprečno z drobom 250 kg mesa, torej 250.000 kg mesa. Prešičev se je v Ljubljani toliko poklalo, kakor še nikdar ne. Zahtevali smo že brez uspeha, naj se priobčijo številke. Vendar že zdaj prihajajo na deželo cele procesije Ljubljančanov, ki prosijo masti in ponujajo vsako ceno. Kje je bilo potrebno nadzorstvo, da bi naše blago doma ostalo? Moramo skrbeti za armado in za meščane, ne pa za špekulante, ki bi z našim blagom dobičke delali. Računimo, da se čez celo leto v Ljubljano pripelje le 2.400.000 kg mesa od telet, ovc, koz in prešičev, v resnici ga je mnogo več, pride na mesec 200.000, skupno z govejo živino 450.000 kg mesa na mesec ali na osebo do 7 kg. Ta množina se nikjer ne porabi. Meščani so reveži. Ker nimajo moke, morajo imeti več mesa. Toda naša živinoreja se ne sme uničiti in naše meso se ne sme na tuje zaradi višjega dobička prodajati. Najpred bo treba prav natančnih podatkov, kam gre meso naše živine.

Umestna naredba za povzdigo prešičereje.

»Kranjsko deželno mesto za povzdigo klavne živine v Ljubljani« je uvedlo obširno akcijo, da preskrbi ne le kmetovalcem, ampak tudi drugim osebam mlade prešičke za rejo. To podjetje ima namen pospešiti prešičerejo po celi deželi in tudi v takih krajih, ki dosedaj še ni bila v splošnem v navadi in sicer zato, da se ljudstvo v prihodnje preskrbi z mastjo.

Da se nabavi dovolj mladih prešičkov, pozivlja »Kranjsko deželno mesto«, naj vsi prešičereci, ki imajo kaj mladih prešičkov za pitanje ozir. za

¹ Piaster 18 v., torej naš 20 vin. novc.

pleme odveč, to takoj naznanijo zaupnikom »Kranj. dež. mesta«. Zaupniki »Kranj. dež. mesta« so nastavljeni po vseh občinah na Kranjskem; njih ime pove dotično županstvo, v katerem ponudnik stanuje, vsakemu, kdor bi imel mlade prešičke na razpolago. Vse podrobnosti glede oddaje in nakupa bodo pojasnili prešičerejem zaupniki »Kranj. dež. mesta«. Vsak prešičerejec, ki ima na prodaj mlade prešičke, jih bo lahko dobro prodal, s tem pa tudi koristil ljudski prehrani na Kranjskem. Zato naj prešičerejci, v kolikor ne bodo mogli sami spitati mladih prešičkov, brez odloga vse ponudijo zaupnikom »Kranjskega deželnege mesta«.

Olajšave. C. kr. vojno ministrstvo je v sporazumu s c. kr. ministrstvom za deželno brambo na predlog c. kr. ministrstva za poljedelstvo odredilo, da se planšarji in sirarji, ki jih ni mogoče pogrešati, odvežejo od vojaškega službovanja tudi letos za dobo od 1. maja do 15. oktobra in so te oprostitve deležne vse vrste starosti. Tozadevna odredba, ki se tiče planšarjev in sirarjev, stojećih sedaj v vojni službi, se bo pozneje izvršila.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)
(Dalje.)

Na levi od vrat na tleh je bila pribita četverooglasta pločevina, na njej je stal železen trinogast obroč s kotličkom, različne steklene cevke in druga ropotija. »Tam copra,« je dejala stara ženica postrežnica, ki ga je oskrbovala. Izlepa ni smel kdo vstopiti v njegovo sobo razen postrežnice Lenke in pastora ter zvonarja Rudnika. Zato pa so radovedneži toliko bolj izpraševali staro Lenko. Človeška radovednost pač nikoli ne izgine, posebno glede onih, ki hodijo svoja pota.

Učenik se je le smejal različnim govoricam, ki so med ljudmi krožile o njem. Delal je po svoje ves srečen in zadovoljen, kar je hotel in kar ga je veselilo in kolikor ga je priganjal njegov talent.

Stopil je poleg postelje k mizi, polni raznih spisov in se sklonil nad popisanimi listi. Stara črnoglenkasta suknja je stala koščenu moškičku, ko se je priklonil, daleč od telesa in dolgi beli lasje so se mu vsuli čez ušesa. Navidez smešna postava; kdor je pa pogledal njegov obraz, je lahko uzrl na njem in na visokem čelu nadarjenost njegovega duha.

»Skraino pameten mož, ki je žalibog izgrešil svoj poklic,« je dejal navadno zvonar Rudnik o njem. Ljudstvo ga je v svoji brezmišelnosti pitalo s »čudakom«. Slabo ga ravno niso sodili in se ga tudi niso ogibali; saj so mu radi zaupali svojo deco in otroci so ga zares ljubili, ker jih je tudi sam ljubil.

Prašnikar se je smehljaj, ko je pregledoval svoje spiske, parkrat pogladil s prsti svoje dolge lase in dejal sam pri sebi: »Ko bodo zaslišali glas prvega mojega zvona, me ne bodo imeli več za čudaka. Šele potem bodo znali ceniti mene in moje delo.«

Šele danes, ko je bil s svojimi računi in s svojim delom skoro pri kraju in so utegnile njegove misli nekoliko povasovati, je začutil težko breme osamljenega, zaničevanega človeka.

»Vsaj spoštovati bi morali in pri miru pustiti tihe, mirne, samorasle ljudi in pa ne stikati in vohati za njimi kot hudodelci. Koliko manj bi bil potem že sam prehodil trnjeve poti,« je govoril sam pri sebi. Toda ne, danes se ni hotel udajati žalobnim mislim. Ustni so se mu nategnili v zaničljiv nasme in dejal je polglasno: »Janez, še vedno se poganjaš za priznanje in lju-

in veselo potolkel nato po njem, saj je hranil malo dragoceno knjižico; potapljal je tako ljubeznivo, kakor bi božal dete po licu. »Delo mojega življenja, delo mojega življenja! Človek živi samo enkrat,« je ponovil iznova zamišljen.

Nato je stopil k vratom, snel z žeblija ponošen klobuk in ga posadil na glavo. Pokonci zravnal je zapustil svojo hišico. Prijazno je pozdravljal ljudi, tako da so se začudeno izpraševali: »Kaj neki mu je danes. Gotovo se mu je izbistrilo v glavi, našemu učeniku.«

Ko je koncem vasi zagledal staro Lenko pred vratmi njene hišice, je živahno stopil k nji in dejal nekako ponosno:

»Lenka, boljši časi se mi obetajo za naprej, ko bom dal ta trud svojega življenja zvonarju Rudniku; tu notri imam spravljeno svoj zaklad,« — potrkal si je na prsi —

RAZOČARANJE.

Pred avtomatom, ki ima napis »Vsak dan sveži lavorjevi venci« (nove zmage) stojijo zastopniki entente in govore: »Na! — Ta špas se pa ne mara vrteti!«

bezen ljudi. Ali ne more človek, kljub žalostnim in bridkim izkušnjam celo svoje življenje tega teženja po priznanju in ljubezni iztisniti iz svojega srca? Ljubi Bog mi je dal veselje do računstva in glasov, in za koliko srečnih, blaženih ur se moram zahvaliti tej nadarjenosti. S tem bi moral biti zadovoljen in zraven hvaležen. Če se z zvonarjem danes pošteno dogovorim, bom pustil učiteljevanje in se mu pridružil v delavnici. Moja največja želja se bo s tem izpolnila; najsrečnejši človek bom. Samo, da bi bil mlajši, samo deset let mlajši. To bi poskočil veselja, ko se mi je vse tako lepo z računom ujelo.«

Nalahno je potegnil s svojo drobno, skoro prozorno roko po modrikastem zvezku, previdno ga vtaknil v žep, se zravnal

»bogat bom prišel nocoj domov, in vse, za kar sem se trudil in vojskoval, se mi bo izpolnilo. Veselite se z menoj, Lenka! Jutri bova spila v ta namen polič ljutomercana, zakaj kmalu bo moje ime slavno in iz zvonikov naših cerkvic ga bodo proslavljali zvonovi.«

Moško se je obrnil in s pozdravom zapustil starikavo ženico, ki je strme zrla z odprtimi brezzobnimi ustmi za njim. Zmajevala je z glavo za njim in šele po dolgem času sta tlesknili brezzobi čeljusti skupaj, obenem je pa zamrmrala:

»Ali se mu je docela zmešalo, ali kaj? Kako je dejal: zvonovi bodo širili slavo njegovega imena?«

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 13. 3. 17.

Pred nekaj dnevi sem doživel nekaj, kar nisem videl, odkar sem v Galiciji: razstrelbo podkopa! — Višje poveljstvo naše je bilo izvedelo, da kopljejo Rusi pod zemljo rov proti našim postojankam, ki bi jih bili radi pogнали v zrak. Takoj je sklenilo izgnati hudiča z belcebubom! — Pijonirji in saperji — ojačeni s pehoto — so dobili ukaz skopati rov proti Rusom, in sicer globoko pod ruskim. Delalo se je nepretrgoma, podnevi in ponoči; cele gore prsti so spravili na svetlo. V par tednih je naš podkop segal noter do ruske druge linije, — in s tem je bilo »zdravilo« za Russe zrelo! Rov smo napolnili z velikansko množino razstreliva! —

Neki popoldan — ob strašnem snežnem viharju — je bil določen za razstrelbo. Ob določen uri so naše posadke izpraznile lastno prvo linijo, ker je bila po eksploziji ogrožena, — obenem je pa začela na ruske postojanke pritiskati naša artiljerija. Bobneči ogenj je trajal natanko četrt ure. Rusi so — pričakujoč napada — spravili vse svoje rezerve v prvo linijo.

Stal sem v naši rezervni postojanki — z uro v roki; razstrelitev je bila na sekundo določena. Povsod so stali častniki in vsak je nepremično strmел na uro. Vseh se je polastila neka mrzlična nervoznost: kaj če napeljava odpove, — kaj če se poizkus poneseči?! —

— Zdaj! Vse oči so se uprle na rusko postojanko, ki je bila malo na bregu, zavita v dim naših granat. Kratek hip — še eden —. Srce nam je nehalo utripati, obrazi so pobledeli: cel hrib se je zamajal, zazibal in — vulkan je bruhnil iz njega. Vsi smo popadali po tleh. Okrog nas so padali na tla celi tramovi, bruna, deske, sovražne puške itd. — in deli človeških teles! — Drugi dan smo videli posledice: kjer je bil prej hrib, je bila zdaj dolina!

H koncu še nekaj drugega — v tolažbo vernim mamicam, ženicam in sestricam, ki skrbijo za svoje drage sinčke, močičke in bratce, da ne bi izgubili vse vere na bojišču! Pred tremi dnevi smo imeli velikonočno izpoved in sv. obhajilo. Bilo je popolnoma svobodno in nobenega pritiska. Zbral sem dan prej svoje može in fante in sem rekel: »Fantje, jutri grem jaz k velikonočni izpovedi in sv. obhajilu; — kdo gre z menoj? Naj dvigne roko!« — Vse roke brez izjeme so se dvignile. Drugi dan zjutraj smo vsi skupaj prejeli sv. zakrament! Pohvaliti moram svoje fante, da so se pobožno in naravnost vzpodbudno vedli!

Moj letošnji pust.

No, take smole, kakor letošnji pust, pa že dolgo nisem imel! Ne vem, ali sem bil čisti dan tako nesrečen ali neroden? Če bi bil letošnji dopust 13., bi se ne čudil, ampak je bil 20., ki nikakor ni nesrečen dan. Tudi nisem zjutraj nobene stare ženice srečal, zato je vseh mojih nesreč na vse zadnje menda le moja nerodnost kriva.

Pomislite, ljudje božji! O pustu, ko so se eni doma mastili s poticami in pečenko, nisem imel jaz niti drobtinice kruha! Bilo je ravno pred novo »fasungo«, in že prejšnji dan sem pobral zadnje drobtine po krušnji torbi. Je vrag to; želedec se ne mara nič stisniti, a porcija kruha za pet dni se je skrčila iz pet delov na dva! Seve vojna je in naše zaloge so pičle, a vzdržati do prihodnje žetve moramo! Toda menite, da si da moj neumni želedec kaj dopovedati, da je vojna?! Že tolikokrat sem mu dopovedoval, da mora biti štruca za pet dni, ali vse zastoj. Dva dni vse porabi, tri dni potem pa kruli in godrnja, da ga ni miru ne podnevi ne ponoči! Šema, sam si je kriv, zakaj pa noče upoštevati novih naredb o kruhu!

Dalje ta godrnjavs tudi ne mara umeti, da je repa in koleraba dobro nadomestilo za krompir, ki ga nam tako primanjkuje. Ne morem mu pojasniti, da so zdaj drugi časi, kot so bili nekdanj, ko so s tako stvarjo polnili želedec tistih ščetinastih živalic, ki imajo sicer umazan rilec, a dober okus! Posebno pa se kanalja jezi na brezmesne dneve, ker je bil dobre štiri leta vaju vsak dan na meso. In, moj Bog, letos mu še o pustu nisem mogel postreči z mesom, če ravno takrat ni bil brezmesni dan. In še dvakrat bi mu ga bil privoščil, a nesreča, ki nikoli ne počiva, mu je požrla ves priboljšek. Pa poslušajte, kako je to bilo!

Bilo je vendar enkrat poldne in po neskončnem čakanju sem končno vendar prišel na vrsto pri menaži. A v tej gneči mi eden izbije z rok se tisti ubogi 10gramski kosček mesa, ki se le vsak drugi dan dobi, ali pa še ne! Hitro se sklonem in ga hočem pobrati, pa gorje! Nekdo drug je bil že bolj uren in meni namenjeni obliček je smuknil v njegov žep. Kaj sem hotel? Kako bi našel krivca v tej gneči in babilonski zmešnjavi? Tiho sem bil in popil tisto bore »župco« in si mislil, vsaka šola nekaj stane; fant, zapomni si za vdrugič in zgriabi božji dar, kot kovač železo s kleščami.

Prejšnji dan smo dobili ravno nove rekrute, 18letne in še druge zraven, ki izgledajo tako, kot tisti svatje na evangelijski ženitnini, ki so jih nabrali po cestah in razpotjih. Seve prišli niso prazni, ker skrbno materno srce tudi v teh hudih časih najde kak masten priboljšek za uboga sinčka, ki mora h »datom«. In res se me zvečer usmili neki moj bližnji rojak od doli, kjer Temenica teče. Ko sem mu potožil mojo opoldansko smolo, mi odreže precejšen brdvas slastnega plečeta, ki ga je pa bilo treba še skuhati. Tudi prav, si mislim; bom imel zraven še skledico mastne juhe. To bo na vse zadnje vendarle malo dišalo po pustu!

Hitro se spravim h kuhi. Toda zopet ni bila lahka stvar zraven priti, kajti na štedilniku je malo prostora, a kuhati je hotelo vse. Eni so pristavili lipovo cvetje za čaj, drugi so grel opoldansko repo itd. Nazadnje sem vendar dobil malo prostorčka za mojo šalico in čez pol ure je moja juha že veselo vrela. Toda, ko človeka začne nesreča preganjati, ga ne pusti tako izlepa v miru. Ko je bilo gotovo, sem hotel posodico doli vzeti; a tu me v gneči nekdo sune v roko in v hipu je moja večerja ležala na tleh. Preden sem se zavedel za-

lostnega položaja, je kos plečeta že davno izginil, juho je pa popil tlak. Tako sem torej letos obhajal pustni ali boljše rečeno »pusti« večer! Vide.

Glej in izpreglej!

Postoj, poslušaj svet — in glej: kaj dviga se znad bojnih mej? — Požar krvavi, bojni ples, in vzdih naših dragih vmes.

Pa kaj sočutje samo če! — To solz, bolesti ne zatre. Krvavi boj naprej divja; prešla je v vihiro zemlja vsa.

Ko glédaš, — svet — ko čuješ to, naj mar srcé ti hladno bo?! Ko drugi v mukah vmirajo, naj tebi godbe svirajo?!

Čemu oblačiš se v baržun? Čemu nakit in svile šum? Čemu vrtinčiš si lase? — ko mnogim groze se ježe.

Pokore hočem, kliče Bog; zato doni vam bojni rog... O, naj pretrese vas ta glas! Zdaj resne je pokore čas!

Gorenjka M. J.

Birmovanje v letu 1917.

V dekaniji Semič bo birmovanje v mesecu aprilu in sicer: v Metliki 17., Radovici 18., Sohorju 19., Semiču 20., Koč. Planini 21., Črnomlju 22., Podzemlju 23., Adlešičih 24., Preloki 25., Vinici 26., Dragatušu 27., Vrhu 28., Starem trgu 29. — V dekaniji Šmarje bo birmovanje meseca maja in sicer: V Šmarji 2., Lipoglavu 3., Polici 4., Žalini 5., Višnji gori 6., Št. Vidu 8., Zatičini 10., Št. Jurju 12. in Kopanju 13. — V dekaniji Litija v mesecu maju in juniju: v Šmartnem pri Litiji 17., Dolih 19., Št. Jurju pod Kumom 20., Svibnem 21., Radečah 22., Dobovcu 23., Konjsici 24., Polšniku 25., Zagorju 3. junija, Št. Lambertu 4., na Savi 5. junija in v Hotiču 6. junija. — V dekaniji Ribnica meseca junija: v Ribnici 10., v Grčaricah 11., Dolenji vasi 12., Sodražici 13., Loškem potoku 14., Dragi 15., Gori 16., Sv. Gregorju 17., Vel. Poljanah 18., Dobrepoljah 19., Strugah 20., Vel. Laščah 21., Robu 22., Turjaku 23. in Škocijanu 24.

Tedenska pratika.

Petek, 30. marca: Spomin žalostne Matere Božje. — Sv. Ahacij, ki se prištevava med 14. pomočnike v silah in nadlogah. — Sv. Kvirin, muč. († 130.) — Sv. Angela, vdova.

Sobota, 31. marca: Sv. Gvidon, opat. († 1046.) — Sv. Modest, škof. — Sv. Balbina, dev.

Nedelja, cvetna, 1. aprila: Evang.: Trpljenje Jezusovo po opisu sv. ev. Matevža. — V spomin na slovesni vhod Jezusov v Jeruzalem se blagoslovijo oljke in prvo zelenje, navezano na

drobnih šibicah — begancah. — Praznuje se god sv. škofa Hugona. († 1132.)

Veliki ponedeljek, 2. aprila: Sv. Frančišek Pavl., († 1507.), ustanovitelj reda „najmanjših bratov“ ali Pavlancev.

Velikotorek, 3. aprila: Pri sv. maši se bere »pasijon« ali trpljenje Jezusovo po spisu sv. Marka. — God sv. Riharda. († 1253.) — Sv. Marija Egipčanska, spokorn.

Velika sreda, 4. aprila: Pri sveti maši »pasijon« po opisu sv. Luke. — Popoldne pete jutranjice in hvalnice. — God sv. Izidorja, cerkv. uč. († 636.) — Sv. Agaton.

Veliki četrtek, 5. aprila: Spomin zadnje večerje in postavitve najsv. Zakramenta; zato v vsaki župniji cerkvi samo po ena sv. maša, med katero pristopijo k sv. obhajilu duhovniki in verniki. V škofijskih cerkvah blagoslovljajo škofje sv. olja in umivajo 12 starčkom noge. — Najsvetejše se prenese na stranski oltar. — Praznuje se sv. Vincencij Fererski, misijonar. († 1419.)

Solnce vzhaja ob 5. uri 41 minut, zahaja ob 6. uri 28 minut.

Luna: Ščip 7. aprila ob 2. uri 48 minut popoldne.

Sv. Hugon.
(† 1132.)

Starši Hugonovi so se odlikovali po pobožnem življenju. Njegov oče Odilon, hraber vojak na Francoskem, je preživel večer svojega življenja v kartuzijanskem redu, kjer mu je sin sam zatisnil oči.

Hugon je združeval globoko znanje z ljubeznivo skromnostjo, nedolžnostjo v tihi samoti. Že kot navadni duhovnik je storil veliko dobrega za zveličanje duš, neizmerno več pa v 52 letih svojega škofovanja. Bil je tako skromen, da je potem, ko je bil že tri leta škof, odšel v samostan, kjer je bival kot novinec s trdnim sklepom, da postane redovnik. Toda papež Gregorij VII. ga je pod pokorščino zavezal, da mora zopet prevzeti škofovsko službo. Hugon je ubogal, a je živel v svoji palači kot redovnik-kartuzijanec. — V navzočnosti žensk je imel oči vedno povešene; večkrat je jokal zaradi malenkostnih napak. Za novice se ni brigal, marveč je imel navado reči: »Življenje nam ni dano, da bi govorili prazne čenče, marveč, da obžalujemo grehe in zanje zadostujemo.«

Ob času draginje je prodal vse, kar je mogel najti, celo zlate kelihe, da bi pomagal revežem. Svojim sovražnikom se je izkazal vsekdar ljubeznivega ter je vsak dan molil zanje. Svoje dolžnosti je tako vestno izpolnjeval, da ni odnehal niti nasproti cesarju (Henriku IV.), ko je šlo za svobodo in pravice sv. Cerkve. Bog mu je poslal hudo poskušnjo — dolgotrajno bolezen, ki jo je z običajovano potrpežljivostjo prenašal. Molil je zlasti, naj bi Bog vse posvetno v njem zadušil ter užgal v njegovem srcu sveto ljubezen.

To in ono.

»Vesele velikonočne praznike« vsem prijateljem, znancom in bralcem »Domoljuba« doma in na bojišču vošči Franc Gilha iz Telč, občina Škocijan, sedaj v bolnišnici v Rottenmannu na Štajerskem. — Fantje in moške pri tehnični stotnji pp. »Cesarjevič«, ki se — kakor bi sodil po pisavi, prav dobro počutiljo v borni kočici, žele srečno Velikonoč vsem poštenim ženam in dekletom: Četovodja Fr. Rozman, desetin. Alojzij Bitenc, Zg. Pirniče; Ant. Galic, Dobrova; Janez Hribar, Sv. Križ pri Kostanjevici; Jakob Jereb, Vrhnika; Jos. Prus, Metlika. — Dragonci z ruskega bojišča žele vsem Slovincem veselo alelujo: Karel Čop, Jožef Knez, Jožef Duh, Alojzij Rep, Fran Kregar, Ivan Šravcer, Anton Ilvink. — Poročniku J. Barletu in vsem drugim Slovincem želita veselo alelujo Fr. Oblak in poddesetnik Fr. Pesjak, vojaka v Galiciji. — Slovenski pionirji na Krasu pozdravljajo vse fante in dekleta: Desetin. Gale Tone; Mlakar Fr., Strniša Ludv., Vilfan Fr. — S kraške planote pozdravljajo vse domače, bralce »Domoljuba« in slovenska dekleta naši slovenski fantje, ki se hvalijo, da so še polni poguma in odločnosti, pa tudi ljubezni do drage domovine: Fr. Močnik, Krško; Fr. Zabukovec, Dobropolje; Vikt. Slana, Polhov Gradec, topničarji. — Veselo Velikonoč vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« korp. I. »Gruhen« sedaj na dopustu. — Z zimskih gora in strmih pečin pošiljamo velikonočne pozdrave sinovi Slave: Jakob Pavlič, Domžale; Martin Planko, Kalobje; Šuligoj Josip, Standrež; Viktor Pupis, Tomaj; Janez Čebuli, Vodice; Ignacij Gradišar, Straža. — Fantje 17. pešpolka »Cesarjevič« vošči vesele in srečne velikonočne praznike vsem slovenskim fantom, dekletom in materam ter vsem čitateljem »Domoljuba« z visokih zasneženih hribov: Peter Aleš, Ljubljana; Peter Zunič, Podzemelj; Franc Grošelj, Sv. Trojica pri Moravčah; Merkun Janez, Dobropolje; V. Detela, Gradec, Štajersko. — Ker vedno pridejo dopisi od raznih polkov, smo se tudi Slovenci, kar nas je pri 1. polku cesarskih strelcev, namenili, da se oglasimo. Prideljeni smo Nemcem in Poljakom, zato se toliko bolj razveselimo, ko nas vsaki teden redno obišče nam poslani »Domoljub«. Najbolj smo zadovoljni, kadar čitamo kak dopis za mir, čeravno imamo zaenkrat samo željo brez upanja. Vesele velikonočne praznike želimo vsem »Domoljubovim« čitateljem po bojnih poljanah cesarski strelci: Jožef Žgur, Podraga; Janez Jug, Solkan; Matevž Vidmar, Podgorje; Janez Cajhen, Trzin; Anton Skale, Štajersko; Filip Skupek, Orehovica. — Vesele velikonočne praznike voščimo fantje pri gorski bateriji svojim dragim očetom in materam, fantom in dekletom: Anton Ušeničnik, Jožef Tajčman, Jožef Rozman, Mlačevo pri Grosupljem; Janez Plevel, Moste; Orel Franc, Goricanec; Anton Omeč, Studenec; Franc Troha, Ludovik Vidmar, Ambrus; Fr. Zaman, Zg. Brnik; Jožef Sedlar, Britof pri Kranju; Jožef Treven, Podlipa; Urbanc Ivan, Sebene; Filip Šimenc, Vrhpolje; Franc Strukelj, Laporje; Mirko Mavrin, Cerkvišče; Ignacij Hoenigsmann, Prigorica; Leop. Mohorč, Ljubljana; Franc Urh, Brinje; Janko Zupančič, Gradec; Lovrenc Stanovnik, Osolnik; Karel Gorjanc, Gor. Sava; Miha Gorjanc, Stražišče pri Kranju; Miha Rakel, Trzin; Urban Franc, Moravce; Zor Janez, Skaručina; Turk Franc. — Podpisani slovenski fantje in moške pošiljamo mnogo srčnih pozdravov vsem domačim čitateljem »Domoljuba«. Vesele in srečne velikonočne praznike in skorajšnje veselo svidenje. Podkovski mojster Alojzij Budkovic iz Leskovca; gorska topničarja Karel Novak iz Motnika in Franc Zagar iz lake vasi pri Ljubljani. — S sneženih vrhov izpred Asia-ga pošiljajo prirske velikonočne pozdrave vsem vipavskim dekletom: Silvester Bajec, Podraga pri Vipavi; Franc Božič, St. Vid pri Vipavi; Alcjzij Strancar, Planina; Franc Ferjančič, Podraga; Franc Ukmar, Slap; Srečko Lozej, Podraga; Ivan Kepelj, St. Peter pri Postojni. — Slovenski fantje cesarjevičevega pešpolka št. 17 pozdravljamo vsa slovenska dekleta in ljubljane z visokih in zasneženih gora. Želimo vsem vesele velikonočne praznike. Stefan Grilj, Vinko Riedl, Jakob Pustovrh, Josip Levstik, Franc Plestenjak, Peter Osredkar, Josip Cerar, Franc Vehar. — Velikonočne pozdrave pošiljamo s koroške fronte slovenski in štajerski fantje, ki prebivamo na visokih, mrazlih planinah, kjer je toliko vetrov in snega, da nas pretresa do trdih kosti. Sovražnik nam pošilja vsak dan pozdrave, a mi jim še vrnemo boljše. Vsi, ki ste doma za pečjo, glejte, da nam boste kaj pihov poslali. Priporočajo se: Albin Senčar, Ferd. Zalar, J.

Zivalič, Jos. Struna, J. Slak, J. Zajc, A. Jakavič, J. Petrovič, J. Marinič, A. Kerar, J. Urbar, F. Zirovnik, Peter Žibert. — Iskrene pozdrave pošiljamo in želimo vesele velikonočne praznike vsem domačim in znancom. Na veselo svidenje je letu 1917. Četovodja Ivan Ruparčič, Loški potok; Martin Polajnar, Kokra; Nikola Kralj, Adlešiče; podlovec Franc Dobrajec; poddesetniki Jožef Lavrič, Ivan Keše, Zagreb; Ivan Lovše; lovci Mejač Jakob, St. Jakob ob Savi; Alojzij Tomažin, Mal. vrh; Aranšek Anton, St. Jurij pri Kranju; Japelj Simon, Vrhnika; Fabjan Jakob, St. Jošt; Anton Bambič, Loški potok; Jožef Lipovšek, Slap. — Vsi pri lov. bat. št. — odd. strojnih pušk.

Na straži.

(Prošnja očeta-vojaka.)
15. marca 1917.

Noč temna krije hrib, dolino,
pojenjal vojni je vihar;
za vero, carja, domovino,
stoji na straži zvest čvar.

Ob pasu meč nabrušen nosi,
na rami puška mu visi.
Gorje! Nad vsakim koj se znosi
ki v miru tu ga ne pusti.

Enakomerno krepko stopa —
povelju in cesarju zvest;
če mu sovrag orožje vropa,
pripravljen je rabiš pest.

Domisli se domače grude,
kjer žena čuva rojstni krov
prešine skrb, ljubav mu ude:
Bog varuj jo, daj blagoslov!

O Bog, ohrani domovino
v okrilju slavne Avstrije;
da vedno združena s celino
bo monarhije ljubljene.

Te srčne prošnje. Bog usliši,
pogumno bom na straži stal.
Za ljudski mir, za srečo v hiši,
če treba, bi življenje dal.

Dobrotni, vsemogočni Oče,
še mam varuj hudih dni!
Za sina skrbna molil, joče,
tolažbo, up ji v srce vlij.

In ljubeznive otročice...
Bog, tebi jih priporočim!
Dokler me domovina kliče,
o, bodi dobri Oče jim.

Ponižno, vdano še zaprosim
za brate, sestre, narod moj,
odvzemi težnje, ki jih nosim,
podeli kmalu mir nam svoj!

Zložil Franc Stupica,
vojak pr. gorskem telet.

Zvito, skrito a jasno sporočilo iz ujetništva.
Neka ženica na Švabskem je na vse pretege hvalila Francoze, kako so tu dobri ljudje, ker je namreč njen sin, vojni ujetnik na Francoskem, vedno pisaril nekako tako-le: »Jesti dosti, hrana tečna, preskrba izborna. Godi se mi dobro in se mi ni pritoževati.« — Nekoč dobi zopet pismo s podobno vsebino. Bil je pa zraven še pristavek, ki ga mamica ni znala raztolmačiti. Stalo je namreč v pismu: »Brat Matevž mi je poslal 4 marke 2 feniga, stric Luka pa 16 mark 28 fenigov.« — »Kdo bi bila ta dva?« si misli ženica, ko vendar njen sin nima ne nobenega brata, ne strica. Kdo bi pomagal v zadregi? — Mamica gre k župniku in ga vpraša, kaj bi to pomenilo. Župnik gleda, bere, ugiblje. »Smo že dobri,« odgovori ves vesel. »Ali ste dali sinu s seboj knjižico z nedeljskimi evangelijski?« vpraša ženico. »O, seveda,« odgovori ta zadovoljno. »Potem se ne motim.« Nato vzame sv. pisno v roke, odpre in bere pri sv. Matevžu, v 4. poglavju, 2. vrstici: »In ko se je 40 dni in 40 noči postil, je bil lačen.« — In dalje pri sv. evangelistu Luku, 16. poglavje, 28. vrsta: »Imam še pet bratov, naj jim pove, kako je v peklu, da ne pridejo tudi oni na ta kraj trpljenja.« — Začudena žena je imela dovolj; potrla je šla na svoj dom. Od takrat ni več izpregovorila besede o dobrih Francozih.

Jasno povedano. Dijak biva na obisku pri svojem stricu, ki ima dobro obloženo denarnico. Rad bi iz njega izvalil vsaj kaj drobca, če ne debelega denarja. Poskušal je na vse načine. Enkrat vpraša strica: »Ali vam smem dati računsko nalogo?« — »Kar pogum, ljubi Francelj,« pravi stric. — »Vzemimo, da imate vi v listnici 1000 kron, pa bi vas jaz prosil, da bi mi jih 500 posodili, koliko jih še ostane v vaši listnici?« — Stric: »Tisoč, ljubi Francelj!«

Najnovejše.

Za mir? Vse kaže, da se javno mnenje na Ruskem ogreva bolj za mir kakor za vojsko; in javno mnenje je zdaj na vrhu. Maksim Gorki je brzojavno pozval vlado, naj osvoboditev Rusije venča s tem, da sklene za Rusijo časten mir. — Berlinski list »Vorwärts« piše med drugim: »Rusija, s katero smo še v boju, je zdaj druga od tiste, ki smo z njo vojno začeli. Na vzhodu nam stoji nasproti narod, ki ga nismo nikdar sovražili... Povejmo ruskemu narodu, da lahko dobi mir, če ga hoče.« — Avstrijski minister za zunanje stvari je bil te dni v Berlinu... Ali se namerava nova ponudba miru Rusiji?... Iz Petrograda se sporoča, da so bili ondi o priliki najhujše revolte veliki izgredi zoper Anglijo! — Kdo bo vladar na Ruskem?... Če sodimo po izjavah delavskega odbora, pod čigar pritiskom so se tudi kadeti odločili za republiko, je ruska monarhija pokopana.

Kitajska in Nemčija. Kitajski poslanik v Berlinu je zahteval po naročilu svoje vlade, naj mu izroče potne liste.

V Italiji se čutijo posledice ruske revolucije. V Turinu je bilo treba zaradi trajnih nemirov razglasiti oblegovalno stanje. Kralj namerava izdati važen oklic!

Glavobol povzroči navadno pritisk krvi in razdraženje živcev. Oboje se odstrani in glavobol izgine s Fellerjevim bolj lajšajočim, živce pomirja-jočem in prijetno dišečim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. »Elsa-fluid«. Predvojne cene. 12 steklenic franko 6 kron. Večkrat sta zaprtje ali preobtežen želodec vzrok glavobola. V tem slučaju naj se vzamejo Fellerjeve milo odvajajoče, želodec krepi-šne Rhabarbara-kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. 6 škatel franko stane le 4 K 40 vin. Stotisoči zahval. Priporočeno po mnogih zdravnikih. Oboje razpošilja lekarnar E. V. Feller, Stubica, trg Elsa št. 16 (Hrvaško). (vv)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4 % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Vprašanja in odgovori.

F. G. H. — Goriško. Jeslvin, ki se kmalu pokvari, na poštah uradih povsod ne sprejemajo. To je bilo po časopisih razglašeno. Radi ogromne-
ga števila takih pošiljatev se v tem času, ko je promet oviran, rado zgodi, da se jestvine pokva-rijo, preden jih dobi naslovljenec v roke. Dvojna škoda! Vemo, da so vojaki užaljeni zaradi tega ukaza, toda mi smo samo omenjali, kar se je raz-
glasilo. Privoščimo pa našim brambovcem in že-
limo, da bi domači zlasti za praznike poslali kaj
pribojstva; seveda najboljša kaj takega, da se ne
pokvari in da poštni uradi ne bodo zavrnili. —
Vojakom, ki so po bolnišnicah, smete pisati pisma
in karte brez znamk; vsaj pri nas tako delamo, ne
da bi se kdo pritožil.

J. P. — Slap. V Ljubljani izhaja po dvakrat
na mesec »Kmetovalec«. Stane 4 K na leto.
Naroča se: Turjaški trg št. 3. — V Mariboru »Slo-
venski Gospodar« (tednik) in stane 6 K. Upravi-
štvo Koroška cesta 5. — Istotam »Straža«, dvakrat
na teden in stane 10 K. — V Celovcu »Mir« (ted-
nik). Stane 4 K. Naslov: Uprava lista »Mir« v Ce-
lovcu. — V Novem mestu »Dolenjske Novice« (ted-
nik). Cena 3 K.

SKRIVALNICA.

Vojska je; vse je narobe.
Tátje in druge grdobe
iščejo plena povsod;
v noči gredo na pohod.
Noč in dan mestni je stražar
v službi; po rodu je Mažar.
V plašč ves zaviti tam preži.
Tat vsak pred njim koj zbeži.

Dobre knjige.

Književna novost: »Vojska in mir«, Mi-
sli selskega modrijana. »Domoljubova«
knjižnica. I. zvezek. Pisatelj razpravlja o
najvažnejših vprašanjih sedanjega časa:
Kdo je kriv vojske, zakaj je Bog dopustil
to strašno šibo itd. Zanimiva knjižica, o
kateri izpregovorimo v prihodnji številki
več, je vredna prav toplega priporočila.
Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani
in stane s poštnino vred 1 K 20 vin.

Lepa Blanka. Roman. Napisal P. Zac-
cone, prevlel Josip Medic. (224 strani.) Ju-
nakinja romana, Lepa Blanka, nam je
zgled prav velike otroške ljubezni do svo-
jega očeta. Ljubi očeta, ko še ne ve, da je
hudodelec, pa tudi potem, ko izve britko
resnico; takrat ji začne srce še celo s po-
dvojeno ljubeznijo bitj za nesrečnega oče-
ta. Ta velikodušna ljubezen lepe nedolžne
hčerke končno vendar spreobrne nesreč-
nega, v hudodelstvo zapeljanega očeta;
udano sprejme smrtno obsodbo ter se pre-
seli spravljen z Bogom v srečno večnost.
Dobra Blanka sprejme od Boga plačilo za
ljubezen do očeta, še predno ga usmrte;
smrtno nevarno bolna umrje pri obisku
očeta v ječi. Zanimiva vsebina kaže, kako
lep je roman, ki se dobi v Katoliški Bu-
kvarni v Ljubljani in stane nevezan s poš-
tnino vred le 2 K.

Za razvedrilo.

Če človek ne razume. Sodnik: »Zatoženec vam
je obljubil petdeset kron, če boste zanj pričali. Po-
vejte to z njegovimi besedami!« — Priča: »On je
dejal, da mi da petdeset kron, če bom pričal,
da...« — Sodnik: »Tako ni mogel reči; on vendar
ni govoril o tretji osebi k vam!« — Priča: »Saj
tretje osebe sploh bilo nile!« — Sodnik: »Vem; pa ko
je govoril, je moral govoriti kot prva oseba.« —
Priča: »Prva oseba sem bil jaz...« — Sodnik: »Vi
ne čisto napak razumete, Ali ni rekel: Jaz vam
bom dal petdeset kron, če...« — Priča: »Ne, ne,
gospod sodnik; vas še v mislih nisva imela!«

V gostilni. Stalni gost gostilničarju: »Vaša na-
takarica je pa res pridno dekle! Če človek izpije
tri četrtinke, pa jih zapiše pet.«

Sitno. A.: »Ti sapramiš, denarnico sem pod
zgledom pozabil!« — B.: »Kaj če to, saj je vaša
dekle poštena.« — A.: »Saj to je ravno. Gotovo
bo denarnico dala moji ženi.«

Pravice vpoklicancev v vojno službo-
vanje in njih družin je naslov časa primer-
ni knjižici, ki nam razjasni, do kakih pod-
por imajo pravico družine, kojih vzdrževa-
telj je odšel k vojakom. Iz nje izvemo tudi,
kake so pokojnine invalidov, kake teh
podpore, doklade vsled ranitve in kaka je
preskrba v invalidnicah. Slednjič izvemo
tudi, kake pokojnine in podpore dobe dru-
žine po padlih vojaki. Postavna določila
glede omenjenih pokojnin in podpor so
zelo težko umljiva, zato bo ta knjižica do-
brodošla našim občinskim uradom, ki ima-
jo važno nalogo pri pripravi za podelitev
podpor. Knjižica bo pa dobro došla tudi
vsem onim, ki mislijo, da imajo pravico do
podpore, da se pouče, ali imajo prav ali
ne. Knjižici je pridejanih več vzorcev za
prošnje, ki jih je vložiti pri merodajnih
oblastvih. Dobi se v Katoliški Bukvarni v
Ljubljani in stane s poštnino vred 70 vin.

Fellerjev blagodejni, oživljajoči, bol
lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja

glavobol.

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto
poštne, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-
trg 16 (Hrvatska). — Ocz 100.000 zahvalnih
pisem in zdravniških priporočil.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst 21. marca: 12, 29, 50, 33, 58.

Dunaj, 24. marca: 20, 42, 33, 58, 10.

U VII 151/17-5

733

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razso-
dila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Ivana
Grbca, rojenega v Dvorski vasi pri Velikih Laš-
čah 15. oktobra 1860, pristojnega na Studenec-
Ig, r. k., oženjenega, krčmarja in trgovca, radi
prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. av-
gusta 1915 št. 228 drž. zakona v navzočnosti
g. Breskvarja kakor javnega obtožitelja obto-
ženca Ivana Grbca po danes dognani glavni raz-
pravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se
obtoženec kaznuje, tako:

Obtoženec Ivan Grbec je kriv, da je de-
cembru 1916 ter januarja in februarja 1917 na
Igu-Studencu izrabljaje izredne razmere, povzro-
čene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne
reči namreč za 1 liter petroleja po 80 h, očitno
čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopok
draženja po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. av-
gusta 1916 št. 261 drž. zakona ter se radi tega
obsodi po § 18 citirane cesarske naredbe v vpo-
rabo §§ 266 in 261 k. z. vsled razsodbe c. kr. de-
želne kot vzklincne sodnje z dne 13. marca 1917
Bl. XII 135/17-1 na 80 K denarne globe, ki se za
slučaj neiztirljivosti izpremeni na 10 dni zapa-
ra, zaeno se izreče, da se sodba brez razlogov en-
krat priobči v ljubljanskem tedniku „Domoljub“
ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.
Ljubljana, 17. marca 1917.

Dr. Ogoreutz m. p.

U VII 101/17-6

731

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razso-
dila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Aloj-
zija Minattija, rojenega na Igu 24. aprila 1860,
tja pristojnega, r. k. oženjenega, trgovca na Igu
št. 35, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe
z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zakona v
navzočnosti ofc Breskvarja kakor javnega ob-
tožitelja obtoženca Alojzija Minattija po danes
dognani glavni razpravi po predlogu javnega
obtožitelja, naj se obtoženec kaznuje, tako:

Obtoženec Alojzij Minatti je kriv, da je od
decembra 1916 do sredfebruara 1917 na Igu-
Studencu izrabljaje izredne razmere, povzroče-
ne po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči
namreč za 1 liter petroleja po 80 h, očitno čez-
merne cene in je s tem zakrivil prestopok dra-
ženja po § 14 cesarske naredbe z dne 21. avgusta
1916 št. 261 drž. zak. ter se radi tega obsodi po §
18 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266
in 261 k. z. vsled razsodbe c. kr. deželne kot
vklincne sodnje z dne 13. marca 1917 opr. št. 135/
Bl. XII 133/17-1 na 100 K denarne globe, ki se
za slučaj neiztirljivosti izpremeni na 10 dni
zapora in se zaeno izreče, da se sodba brez raz-
logov enkrat priobči v ljubljanskem tedniku
„Domoljub“ ter po § 389 k. p. r. v povračilo ka-
zenskih stroškov.

V Ljubljani, 17. marca 1917.

Dr. Ogoreutz, m. p.

Dobrega ovčarskega psa

kupi Ivan Šuštar, Špitalič pri Močniku. 746

U VII 149/17-6

732

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razso-
dila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Marijo
Kukovica, rojeno na Igu-Studencu dne 20. ok-
tobra 1880, tja pristojna, rim. kat., omoženo, bran-
jevko, radi prestopka 18/1 cesarske naredbe z
dne 21. avgusta 1916 št. 261 državnega zakona
v navzočnosti s. nadofc Breskvarja kakor jav-
nega obtožitelja, obtoženke Marije Kukovica,
po danes dognani glavni razpravi po predlogu
javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje,
tako:

Obtoženka Marija Kukovica je kriva, da je
v novembru in decembru 1916 na Igu-Studencu
izrabljaje izredne razmere, povzročene po voj-
nem stanju, zahtevala za neobhodne reči nam-
reč za 1 liter petroleja po 1 K in 1 K 10 h, torej
očitne čezmerne cene in je s tem zakrivila pre-
stopok draženja po § 18/1 cesarske naredbe z
dne 21. avgusta 1916 št. 261 državnega zakona
ter se radi tega obsodi po § 18 citirane cesar-
ske naredbe z uporabo §§ 266 in 261 kaz. zak.
vsled razsodbe c. kr. deželne kot vzklincne so-
dnije v Ljubljani z dne 13. marca 1917 opr. št. 134/
Bl. XII 134/17-1 na 100 K denarne globe, ki se
za slučaj neiztirljivosti izpremeni na 10 dni
zapora in se zaeno izreče, da se so. ba brez raz-
logov enkrat priobči v ljubljanskem tedniku
„Domoljub“ ter po § 389 k. p. r. v povračilo ka-
zenskih stroškov.

V Ljubljani, 17. marca 1917.

Dr. Ogoreutz, m. p.

Izdel je

novi cenik

s kolektarjem in vo niml urazni
po namiznih cenah. Tudi po pošti
zastonj. Na obliki obisk vjudno
449 vabi

F ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Kranjska deželna poštarnica v Ljubljani.

n. a. dež. živl. in re. tne, neoz. in lamsl. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživoje in smrti,
otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in
jamsivena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri živlenski zavarov
že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838—
Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732.227-76
V letu 1914 se je izplačalo za-
varovancem na dividendah
čistega dobička K 432.232-66

Kder namerava skleniti življonska zavarovanja veljavne hrati za vojno
zavarovanj, naj se v lastno korist obrne do gar. imenovane poštarnice.

Prospekti zastoni in poštne prosto.

Sposobni zas'opnik. se sprej-
mejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Pridelujte veliko sočivja in zelenjadi! Sočivje nadomestuje kruh!

Pridelovalci sočivja — so varuhi domovine!

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po okusu popolnoma nadomešča najkrajše namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masle. Zavitek mahu najkrajše vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1-30, po pošti poslan K 1-50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priročno in brez stroškov, je priloženo vsakemu zavitku. Za poskušnjo pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani nekaj poštne. Prodaja M. Špeuko, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani,
Kopitarjeva ulica štev. 6.

HENRIK WEISZ

== Nagysalló (Kom. Bars) Ogrsko ==

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v poljubni velikosti. Riziko izključeni! Zamenjava dovoljena! Cenika ne morem poslati med vojno, Par

Ustan. 1910.

Zakon. protokol.

kreme za čevlje K 1-.

damskih čevljev K 35, K 40, K 45, K 50, K 55, 1 par čevljev za strápac (bghanci) K 50, K 60, K 70, 1 par čevljev za gospode K 45, K 50, K 55 in K 60. Otroški čevlji v vsaki velikosti najceneje. 1 škaflija 620

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo, rujavno mazilo". Mali lonček K 1-60, veliki K 3-— porcija za rodbino K 9-—. Z uporabljenim navodilom se naroča pri: 158 Dr. E. Flascha Kronen-Apotheke, Raab (Győr), Ungarn

Avtomatna past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-soče ščurkov v eni noči, po K 3-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neullngg. 26-L

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškimi srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brezplačno pojasnilo!

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Srbež, kraste, pege, garje

odstranjuje najsigurneje preizkušeno **PARATOL** domače mazilo.

Mnogo zahvalnic in priznanj za dobroto. Absolutno zanesljivo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-—, dvojno velik lonček 5 K 50 h po povzetju ali predplačilu.

PARATOL posipalni prašek varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škaflija 2 K 50 v po povzetju ali predplačilu. Oba izdelka se dobivata v glavni zalogi

M. KLEIN, lekarnar v Budapešti VI-10, Nagymező ut. 8.

Pozor na natančni naslov!

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost, in jih varuje pred prekomernim osiwenjem do najvišje starosti

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz trgovice, kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstirsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoni in poštne prosto.

Zlato uro zastoni!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastoni in poštne prosto.

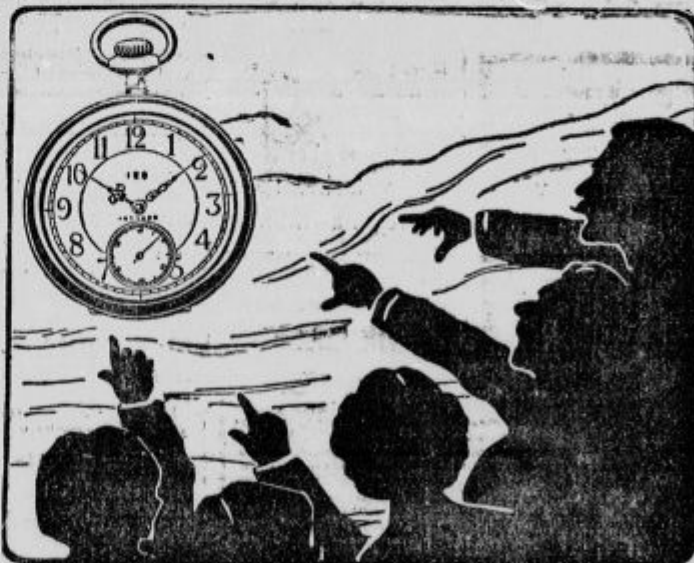
Tako sodijo vse siranke: Gisoč takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna.

Mojt znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem pri Vas kupil K 4-10, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4-10 pošljem istočasno po poštini nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam Skaričev pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lasna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasna protokolirana tovarna ur v Švici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

4210000 in poštne uraste
dobivane naše-
tjo mo glavni
katolog s ca
4000 slikami ur,
srebrnine, zlat-
nine, godbenih
in briv predm.
Sol. in koncert.
vredn. po K 12, 14, 16, 18,
22, 30, 40 in viš. Dobre har-
monike a K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 30, 40, 50 in viš. Zamena
dovoli, ali
denar nazaj.
Pošiljat. po
povzetju ali
predplačilo
Razpošiljal-
nica:
JAN KONRAD, z. l. iz. avr.
d-b: Most (Prha) št. 1759, Čučka.

**Kuverte s firmo,
pisma,
račune itd.**

izvršuje natančno
po naročilu

**Katoliška
tiskarna
v Ljubljani.**

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg.istrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanji vlagatelj se za poši-

4 1/2 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem I. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo koncem I. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, taj-
nik Zadruga zveze v Ljubljani; dr. Merhar Alojz, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvet-
niški kandidat v Ljubljani; dr. Fran iapeč, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, od. etnik v Ljubljani; dr. Aleš Uleničnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Vertič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Lju-
bljani; K. Gruber, c. kr. in rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajo, c. kr.
rač. resident in posestnik v Ljubljani.

Vojna zapesna ura

natančno regul. in re-
dpa. Nikel ali jeklo K
12 — 16 — 20 — z radij.
svetilo. kazal. K 16 —
20 — 24 — v srebr. okr.
K 18 — 24 — 28 — s rad.
evet. kaz. K 30 — 34 —
srebr. zap. ura uvelast.
K 30 — 38 — 40 — 44 k.
zlatna zapesna ura na
clasa. K 100 —, 120 —,
140 —. Sletno pismono
jamstvo. Pošilja po povzetju. Nihak risko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik Brdž št. 1555 (Čuško)
Na željo se vsakomur zastavi pošlje moj glavni cenik.

Vsako množino

sena in slame

kupi po dobri ceni

„Balkan“, trgov. šped. in deln. družba
v Ljubljani. 661

**! Ako še niste, !
pošljite naročnino! !**

2 kovaška pomočnika
sprejme Ivan Urbanič, kovaški mojster,
Ljubljana, Dolenjska cesta št. 7 in 736
2 kovaška učenca

LJUDSKA POSOJILNICA

regisirovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko
cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

**Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.**

4 1/4 %

**Rezervni zakladi znašajo okroglo
bron 800.000.—. Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1915
23 milijonov kron.**

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvo ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

